Ner 65. Poniedziałek 21. Marca 1853. Rok Gazecie 43.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Insercya od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

PRZEGLAD.

MONARCHYA AUSTRYACKA.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 19. marca. Dnia 21. marca 1853 wyjdzie i rozesłany będzie z c. k. galicyjskiej drukarni rządowej we Lwowie oddział I., zeszyt IV. z roku 1853 dziennika rządowego, dla kraju koronnego Galicyi.

Zeszyt ten zawiera pod

Nr. 11. Rozporządzenie ministrów spraw wewnętrznych, sprawiedliwości i finansów z dnia 19. stycznia 1853, mocą którego podają się do wiadomości najwyższe postanowienia względem urządzenia i czynności urzędowej urzędów okręgowych, władz obwodowych i rządów namiestnictwa, tudzież urządzenia sądów i szematu systemizowanych płac i klas dyet równie jak przeprowadzenia organizacyi w krajach koronnych Austryi niższej i wyższej, w Czechach, Morawii, Szlązku, Galicyi i Lodomeryi z Krakowem, w Bukowinie, Salcburgu, Tyrolu z Foralbergiem, w Styryi, Karyntyi, Krainie, Gorycyi, Gradysce i Istryi z Tryestem, w Dalmacyi, Kroacyi i Slawonii, w Siedmiogrodzie, w Województwie Serbskiem wraz z Banatem.

Lwów, 20. marca. Do c. k. prezydyum krajowego wpłynęły następujące dalsze składki na budowę kościoła w Wiédniu ku pamiątce szczęśliwego ocalenia Jego c. k. Apostolskiej Mości:

Jego Excellencya JMPan Felix hrabia *Mier* c. k. tajny radca złożył . . . . 1000 złr.
JMPani Henryeta *Olszewska* z domu hr. Zabielska . . 100 złr.
C. k. dyrektor protokołu gubern. JMP. hr. *Swéerts* . . 25 złr.
JMP. Seweryn *Celarski*, doktor praw. . . . . . . 5 złr.

Lwów, 12. lutego. Lwowski c. k. nauczyciel gymnazialny Doktor Franciszek *Nowotny* złożył w prezydyum krajowem pewną liczbę egzemzlarzy poematu pióra swego pod tyt. „des Kaisers Fahrt durch seine Landen" ofiarując dochód z ich sprzedaży na rzecz Lwowskiego zakładu ślepych. Z sprzedaży tych egzemplarzów wpłynęło do prezydyum krajowego 32 złr. 50 kr. m. k.

Przesełając tę kwotę na miejsce przeznaczenia podaje się dobroczynny dar autora z uznaniem do wiadomości publicznej.

Sprawy krajowe.

Lwów, 20. marca. Nadchodzące ciągle nowe doniesienia z obwodów: Stryjskiego, Złoczowskiego, Tarnopolskiego, Jasielskiego, Sanockiego i Zaleszczyckiego, o uroczystościach z jakiemi obchodzono szczęśliwy powrót zdrowia Jego Ces. kr. Apost. Mości, ponawiają wyraz przywiązania i przychylności niezmiennej do Osoby Najmiłościwszego Pana. Wszędzie starano się dzień ten uczcić jakowąś pamiątką dobroczynności. — Gmina Stryjska uchwaliła rozdać z kasy miejskiej 50 złr. pomiędzy ubogich miasta swego. — Sanoczanie wyprawili zabawę muzykalną z amatorów, i zebrane 120 złr. poświęcili na zaopatrzenie funduszu ubogich u siebie. — A miasto Brody przesłało następujące szczegółowe opisanie:

Brody, 23. lutego. Haniebny zamach na uświęconą osobę Jego c. k. Apostolskiej Mości wywołał u mieszkańców tutejszych powszechne i największe oburzenie — lecz równie i najgorętsze dzięki do Boga zastępów — za uratowanie ukochanego Monarchy.

W tym ostatnim celu odbyło się solenne nabożeństwo przy odśpiewaniu *Te Deum* i hymnu ludu — w kościele parafialnym rz. kat., na którem znajdowały się wszystkie władze cywilne — wojskowe — c. k. wojsko — szlachta okoliczna — c. k. straż finansowa — urząd i wydział miejski — tudzież młodzież szkolna i licznie zebrana publiczność ze wszystkich klas mieszkańców tutejszych.

Również i w kościele gr. kat. odbyło się w dniu dzisiejszym nabożeństwo — na którem znajdowały się wszystkie władze i zasełano modły dziękczynne z powodu pomienionego.

Po odbytem nabożeństwie w kościele rz. kat. gmina izraelska w przepełnionej synagodze — wznosiła swe modły dziękczynne.

Uroczystości te były szczere i wzniosłe a współczuciem przejęta publiczność złożyła 211 złr. m. konw. dla rozdania między ubogich, aby łączyły swe modły za ocalenie i za rychłe i zupełne wyzdrowienie najłaskawszego Monarchy.

W tym dniu zaopatrzona została załoga wojskowa mięsem i piwem z powodu ponowionej dzielnej wierności w Medyolanie.

Brody, 16. marca. Nie do opisania, jak radośnie serca mieszkańców biły pod ten czas, gdy wielce upragniona wiadomość o zupełnem wyzdrowieniu Najjaśniejszego Pana przybyła.

W głębokiem uczuciu radości — odbyło się dnia 14. b. m. nabożeństwo w kościele farnym rz. kat., w którym przy solennym obrzędzie wznoszono dziękczynne modły — wkońcu zaś odśpiewano *Te Deum* i hymn ludu.

Przy tym obrzędzie znajdowało się c. k. wojsko — c. k. urzęda. Magistrat z wydziałem miejskim — c. k. straż finansowa — młodzież szkolna i licznie zgromadzeni mieszkańcy, podczas którego c. k. załoga dawała salwy z ręcznej broni — nieustanne zaś wystrzały z moździerzy uświetniły wielkość obrzędu.

Wieczorem było miasto rzęsisto oświetlone, a młodzież szkolna przed władzami odśpiewała hymn ludu przy odgłosie muzyki.

Prawdziwie był to dzień szczerej i powszechnej radości.

W tym samym dniu odprawiła gmina żydowska przy natłoku ludu — w synagodze odpowiednio przystrojonej — szczere i gorące modły.

Ze strony miasta zaopatrzona została c. k. załoga mięsem i piwem.

W dniu 16. t. m. było zaś w gr. k. cerkwi solenne nabożeństwo i powtórzono *Te Deum*. Podczas nabożeństwa przemówiono do przytomnej ludności z kazalnicy w stosownych i pełnych uczucia wyrazach.

Nietylko wyższe moralne stanowisko, z którego osądzoną być powinna wszelka czynność internacyonalna, ale i wspólny interes nakazuje rządom, zostającym między sobą w przyjaźnych stosunkach, mieć wzajemnie staranie o to, ażeby zbrodnie popełnione przeciw bezpieczeństwu jednego z państw sprzymierzonych mogły być dostatecznie ukarane według ustaw karnych drugiego. Podobne postanowienia karne odpowiadają duchowi sprawiedliwości, obyczajności i postępującej cywilizacyi, która coraz bardziej zbliża stosunki wszystkich państw. U narodów, które podobne postanowienia już przyjęły do swego kodexu karnego, rozwinięta jest idea prawa internacyonalnego w wyższym stopniu, aniżeli u tych, które się od takiej wzajemności wyłączają.

Zrewidowany austryacki kodex karny (ogłoszony najwyższym patentem z dnia 27. maja 1852) postanawia w paragrafie 66. wyraźnie, że zbrodnia zakłócenia publicznego spokoju przez podburzanie do pogardy i do nienawiści: przeciw udzielnej głowie lub konstytucyi państwa, przez podżeganie do nieposłuszeństwa lub powstania przeciw ustawom i inne czynności należące do tego rzędu, także przeciw obcemu państwu lub jego głowie może być popełnioną, jeżeli przez jego ustawy lub osobnemi traktatami wzajemność jest za-

gwarantowana i prawnie ogłoszona w Cesarstwie austryackiem. Karą tej zbrodni jest ciężkie więzienie od jednego roku do pięciu lat. Ta sama kara postanowiona także na te zbrodnię, jeżeli popełniona jest przeciw samej Austryi. Te postanowienia są jak najdokładniejsze i dają obcym państwom uznającym zasadę wzajemności, zupełną i dostateczną gwarancyę.

Tak działa w uczuciu swoich internacyonalnych zobowiązań rząd lojalny, w którego oczach przyjaźne stosunki do innych państw więcej mają wartości i znaczenia niż owe ogółowe zapewnienia przyjaźnego porozumienia, które jako nic nie znaczący dodatek służą zazwyczaj za illustracye mów od tronu w owym kraju, gdzie powyżej wyrzeczone prawdy niestety! zawsze jeszcze są zapoznane i lekcewazone.

Widzieliśmy z przyjemnością, że także książęcy rząd Parmy niedawno spowodowany jawną potrzebą zaprowadził ulepszenia w odnośnych urządzeniach karnych i użył najskuteczniejszych środków, ażeby ze swego terytoryum przeszkodzić zakłóceniu wewnętrznego spokoju i porządku państw zagranicznych wyznających zasadę wzajemności, a wydarzające się w tym względzie przestępstwa surowo ukarać.

Oby to lojalne postępowanie posłużyło wszędzie za przykład godny naśladowania, ażeby wspólna dążność prawodawstwa zapobiegała wspólnemu niebezpieczeństwu. *(L. k. a.)*

(Trzecie i czwarte losowanie Krakowskiej górno-szląskiej kolei żelaznej — Wiadomości potoczne.)

Wiédeń, 16. marca. Według postanowień konwencyi między austryacką administracyą państwa i towarzystwem Krakowskiej górno-szląskiej kolei żelaznej dd. 30. kwietnia 1850, odbędzie się dnia 15. kwietnia b. r. publicznie o dziesiątej godzinie przed południem w wyznaczonym na to lokalu w domu bankowym *(Singerstrasse)* w Wiedniu, trzecie losowanie obligacyi, wydanych za pierwiastkowe akcye Krakowskiej górno-szląskiej kolei żelaznej, i zaraz potem czwarte losowanie akcyi *prioritatis* rzeczonej kolei. *(W. Z.)*

— Przy sposobności wydarzonego przypadku zadecydowano, że wdowy, które po zmarłych swych małżonkach niezawiśle prowadzą handel, są obowiązane postarać się o wcielenie do gremiów handlowych.

— Dla uniknienia błędnych zdań w kwestyi, jak przy manipulacyi celnej według oddziału 101 lit. d. i e. taryfy celnej rozróżniać należy zwyczajne mydło od parfumowanego, postanowiło c. k. ministeryum handlu w porozumieniu z c. k. ministeryum finansów następujące znaki rozróżnienia: Zwyczajne t. j. nieparfumowane mydło jest to, do którego dla zapachu niedodano wonnych materyi, które przeto nie wydaje woni, lecz tylko naturalny zapach mydła. Parfumowane zaś mydło jest to, do którego dla zapachu dodane są materye wonne i które też woń z siebie wydaje. Czyli mydło jest pachnące lub nie, najlepiej w ten sposób przekonać się można, że się mydłem zwilżonem wodą naciera rękę, poczem się czuć daje albo naturalny zapach albo też woń mydła. Wyraz woniejący oznacza tylko ten zapach, który zwykle nazywamy wonią. Forma zaś i kolor mydła niestanowi różnicy między zwyczajnem a parfumowanem, ponieważ także mydło zwyczajne może być farbowane i mieć ozdobną formę, równie jak mydło parfumowane może nie być farbowane i mieć zwykłą formę mydła. *(L. k. a.)*

(Kurs wiédeński z 19. marca.)

Obligacye długu państwa 5% —; $4^1/_2$% $85^5/_8$; 4% $76^1/_4$; 4% z r. 1850. —; wylosowane 3% —. Losy z r. 1834 —; z r. 1839 146. Wiéd. miejsko bank. —. Akcye bankowe 1421. Akcye kolei półn. $2387^1/_2$. Glognickiej kolei żelaznej $798^1/_2$. Odenburgskie —. Budwejskie —. Dunajskiej żeglugi parowej 765. Lloyd —. Galic. l. z. w Wiédniu —.

Ameryka.

(Sprawy senatu w Nowym Yorku.)

Paropływem „Atlantic" nadeszły wiadomości z Nowego Yorku z dnia 19. lutego donoszące, że p. *Mason* w Senacie przedłożył sprawozdanie komitetu spraw zagranicznych względem stosunków centralnej Ameryki. Sprawozdanie oświadcza, że tak zwana zatoka Islands jest własnością republiki Honduras, i że opanowanie jej ze strony Anglii byłoby naruszeniem traktatu z roku 1850. Dalej oświadcza sprawozdanie, że angielskie osiedlenie w Belize znajduje się na mocy zawartego z Hiszpanią traktatu w terytoryum Guatemala, stanowi przeto nierozdzielną część centralnej Ameryki. Sprawozdanie jednak nie zawiera żadnych propozycyi względem środków, jakich Senat ma użyć w tej sprawie. *(W. Z.)*

Hiszpania.

(Komisya senatu dla sprawy marszałka Narvaez).

Madryt, 7. marca. Komisya senatu mianowana do rozpoznania petycyi marszałka Narvaez składa się po większej części z członków opozycyi, zaczem spodziewać się należy, że pomieniona komisya zaproponuje uwzględnienie przedstawień marszałka. Utrzymują zresztą, że rząd rozwiązałby kortezy, gdyby senat oświadczył się za sprawą marszałka. *(P. Z.)*

Anglia.

(Izba niższa.)

Londyn, 12. marca. Debata na wczorajszem posiedzeniu *izby niższej* nad bilem względem przypuszczenia izraelitów do parlamentu, była mało zajmująca. Sir F. Thesiger wystąpił przeciw bilowi z znanemi argumentami, a M. Sidney Herbert i lord J. Russell bronili go w równie znany sposób; Mr. d'Israeli dał jak przy pierwszem odczytaniu milczące wotum za bilem. Irlandczycy katoliccy głosowali wszyscy za izraelitami. Drugie odczytanie przyjęto większością 263 głosów przeciw 212. *(W. Z.)*

(Bil względem szczepienia ospy. — Doniesienia z zachodnio-afrykańskiej wybrzeży).

Londyn, 12. marca. W Anglii nie było potąd przymusu prawnego do zaszczepienia dzieciom ospy. Teraz zaś przedłożono Izbie wyższej bil. według którego rodzice lub ich zastępcy obowiązani są do tego pod karą 2 funtów szt.

— Według doniesień z zachodnio-afrykańskich wybrzeży istnieje tam jak najlepsze porozumienie między francuskimi i angielskimi żeglarzami. Angielski admirał Bruce zburzył kilka bazarów trudniących się handlem niewolników. Francuski komendant Boudin odpłynął pięcioma paropływami i załogą 600 żołnierzy okrętowych dla skarcenia dzikich mieszkańców Bijuga. Szczep ten niedawno jeszcze zrabował jeden okręt francuski i wytępił załogę. Należy do Kanibalów pożerających jeńców swoich. — Dwóch znanych handlarzy niewolnikami, portugalski kapitan Salas i sternik jego, których w Gambia skazano na kilkuletnią deportacyę, zbiegli z więzienia Bathurst do Gorea, gdzie ich jednakże przytrzymano, i będą znowu w ręce sądu wydani. *(P. Z.)*

(Nowiny dworu.)

Londyn, 14. marca. Królowa i książę Albert zwiedzili w sobotę nowy krzyształowy pałac w Sydenham i przypatrywali się wszystkim częściom tej na wielki rozmiar wykonanej budowli. Zabawiwszy tam całą godzinę, powrócili do Bukinghamskiego pałacu, dokąd wezwano na obiad księżnę Kent, księżnę Adelaidę Hohenlohe, lorda kanclerza i Sir James Grahama wraz z małżonkami, tudzież inne znakomite osoby. Tegoż samego dnia były uczty u ministra spraw zagranicznych hrabi Clarendon i prezydenta wschodnio-indyjskiej kontroli Sir Charles Wood. U ostatniego byli między innymi rosyjski poseł z swą małżonką i pierwszy minister hrabia Aberdeen. *(P. Z.)*

Francya.

(Dekret cesarski. — Rozpisanie wystawy przemysłowej na r. 1855. — Petycya kupców o rewizyę ustawy o bankructwie.)

Paryż, 13. marca. Dekretem cesarskim zawartym w dzisiejszym *Monitorze* zniesiono dawniejsze postanowienie odnoszące się do rządowej organizacyi Algieru, pochodzące jeszcze z czasów jenerała *Cavaignac*, według którego w niebytności jeneralnego gubernatora prezydować ma w radzie rządowej sekretarz jeneralny tej władzy. Na przyszłość zaś zastępować ma jeneralnego gubernatora dowódzca wojskowego okręgu w Algierze, lub w niebytności dowódzcy inna, wyraźnie od rządu mianowana osoba.

— Rozpisanie ze strony rządu *wystawy przemysłowej* dopiero na rok 1855 nastąpiło z tych jedynie względów, ażeby aż do czasu pomienionego można pokończyć rozpoczęte budowy wielkie i upiększenia Paryża. Nowa ulica Rivoli będzie zabudowana gmachami, pałac Louvre odosobniony, a z Tuileryami połączony tylko gmachami ministeryalnemi, pałace cesarskie mają być ozdobione itd. Również i w lasku bulońskim przekopią sztuczną rzeczkę, odsłonią łąki i daleki widokręg.

— Około 1200 majętnych kupców z 52 miast francuskich podało *petycyę do Cesarza o rewizyę ustawy o bankructwie*. Pomieniona petycya użala się głównie na przewlekłą procedurę sądową w odnoszących się procesach, i na wynikający ztąd upadek handlowy. Żądają zaprowadzenia publicznego ministeryum w sprawach sądownictwa kupieckiego i mianowania sędziów podrzędnych, którzyby zajęli się wyłącznie dochodzeniem bankructw ogłoszonych. *(G. P.)*

(Miesięczny wykaz banku francuskiego.)

Paryż, 11. marca. Według miesięcznego wykazu banku Francyi zmniejszył się zasób metalowy (teraz $494^3/_4$ mil.) o $9^1/_2$, dyskonto o $35^1/_4$, obieg banknotów (teraz $665^1/_4$ mil.) o $5^3/_4$, a bieżące rachunki skarbu o $18^1/_4$ milionów. *(W. Z.)*

(Wiadomości bieżące z Paryża.)

Paryż, 10. marca. Prefekt policyi rozporządził, ażeby dzieciom wzbroniono biegania i wałęsanie się po ulicach.

— Według doniesień dziennika *Patrie* udać się ma Bej Tunetański w podróż do Francyi, i w kwietniu tu przybędzie. Lekarze polecili mu używanie kąpieli w Ischia. — Pomieniony dziennik zawiera też wiadomość, że minister wojny St. Arnaud odzyska zapewne wkrótce zdrowie w łagodnym klimacie Prowancyi (w Hyeres), i w takim razie obejmie znowu kierunek departamentu ministeryalnego, a który-to obowiązek pełnił potąd z tak wielką dla kraju korzyścią. Według *Pays* zamierza marszałek zabawić w Hyéres tylko przez ciąg jednego miesiąca, i zabiera tam z sobą oprócz swojej małżonki także lekarza, jednego adjutanta i prywatnego sekretarza swego. Wczoraj pracował jeszcze przez kilka godzin z dyrekcyą swego ministeryum. Odjazd jego do Marsylii miał dnia dzisiejszego nastąpić. *(W. Z.)*

Włochy.

(Ogromne śniegi w Sabaudyi. — Pożyczka.)

Turyn, 6. marca. Od dawna już nie zapamiętano tak wielkich śniegów w Sabaudyi, jak roku bieżącego. Śnieg pokrywa zie-

mię w przecięciu 60 do 70 centimetrów wysoko, a w niektórych gminach 5, 7 a nawet do 8miu stóp. Depesze i kuryery z Paryża spaźniają się przeto częstokroć o 12 godzin. Miejscami uszkodzone zostały także i telegrafy. Z p. Gustawem Rothschildem zawarto teraz nową pożyczkę 40 milionów po 3% i z kursem 70 za 100. *(P. Z.)*

(Depesze telegraficzne.)

Florencya, 12. marca. *Monitore Toscano* ogłasza zawarty między Toskanią i Francyą traktat handlu i żeglugi, według którego między obydwoma państwami istnieć będzie najzupełniejsza wzajemna wolność handlu i żeglugi.

Rzym, 11. marca. Jego Świąt. Papież połączył ministeryum spraw wewnętrznych i sprawiedliwości w jedno ministeryum; ministrem spraw wewnętrznych mianowano Monsig. Teodolfo *Mertel.*

(Lit. koresp. austr.)

Niemce.

(Sprawa kontyngensu związkowego.)

Frankfurt, 11. marca. Na wczorajszem posiedzeniu zgromadzenia związkowego toczono długą obradę nad kwestyą powiększenia kontyngensów związkowych. Gdy odrzucono wniosek odesłania odnośnych propozycyi powtórnie do wydziału wojskowego dla sprawozdania, nastąpiło głosowanie nad samemi propozycyami. Jak słychać, przyjęto 10 głosami przeciw 7 wniosek, ażeby na zasadzie dotychczasowej matrykulacyi pomnożono związkowe kontyngensa o 50,000 ludzi. Propozycyę powiększenia o 150.000 ludzi odrzuciła większość częścią z finansowych, częścią z innych względów. Następnie zapadła na związkowem zgromadzeniu uchwała, prosić wydział wojskowy, ażeby przedłożył stosowne propozycye względem spieszniejszego mobilizowania kontyngensu. Wczorajsza decyzya związkowego zgromadzenia załatwiła stanowczo kwestyę, której rozwiązanie z tak wielką ciekawością powszechnie oczekiwano. *(W. Z.)*

(Sprawy drugiej Izby wirtembergskiej.)

Sztutgarda. 10. marca. *Izba druga* zakończyła dnia 8. zupełnie obrady nad ustawą o zaprowadzeniu nanowo kary śmierci i załatwiła je aż do ostatecznego głosowania, lecz przedtem ma przedłożyć komisya zestawienie zapadłych uchwał. Najprzód uchwalono, kto ma być przytomnym przy traceniach w zamkniętem miejscu dziedzińca. I w tej mierze przyjęto postanowienie artykułu 8. Wstęp do tego miejsca jest pozwolony obrońcy, krewnym skazanego na śmierć i obrażonym, sprawozdawcom dzienników, należącym do stanu sędziów i adwokatów, lekarzom, równie jak tym wszystkim którzy piastują urzad gminy albo stoją na liście przysięgłych, następnie 12 szanownym mężom, których naczelny urzędnik miejscowy wpoprzód wyznaczy. Na osobną propozycyę przyjęto także sądowego lekarza. Bardzo długa dyskusya wytoczyła się nad kwestyą narzędzia tracenia. Projekt rządowy nic wymienia w tej mierze nic, lecz mówi tylko, że tracenie odbędzie się ścięciem głowy. Większość komisyi chciała przyjąć gilotynę za narzędzie tracenia. Minister sprawiedliwości nie oświadczył się przeciw gilotynie, lecz owszem uznał ją za takie narzędzie, którem się najspieszniejsze, pewne i łatwe tracenie osiąga. Przez tracenie *intra muros* usunięte są także dawniejsze obawy przeciw temu uarzędziu. Ale do ustawy to nienależy, gdyż to jest sprawą wykonania, a zatem rozporządzenia, nie zaś ustawodawstwa; przytem możnaby jeszcze stosowniejszy sposób tracenia wynaleźć, a wtedy dla zastosowania go, musiałby się rząd wpoprzód do obu izb udać. Po długiej dyskusyi nad kwestyą ogólną, równie jak nad stosownością gilotyny, zdecydowała się izba 39 głosami przeciw 37 pozostawić tę sprawę do wykonania rządowi.

(Wien. Ztg.)

(Kurs giełdy frankfurtskiej z 16. marca.)

Medal austr. 5% 86¾; 4½ 78¾. Akcye bank. 1557. Sardyskie —. Hiszpańskie 44⅝. Wiedeńskie 109⅜. Losy z r. 1834 199. 1839 r. 137.

Prusy.

(Sprawy pierwszej izby pruskiej.)

Berlin, 12. marca. *Izba pierwsza zajmowała* się na posiedzeniu z 10go propozycyą hrabi Itzenpiltz względem zniesienia artykułu 42, którym między innemi przyznano podzielność gruntu. Po dłuższej dyskusyi przyjęto 78 głosami przeciw 18 na propozycyę komisyi następujący projekt do ustawy:

„My *Fryderyk Wilhelm* itd. itd. postanawiamy z potwierdzeniem Izb co następuje: Art. 1. Znosi się artykuł 42 ustawy konstytucyjnej z 31. stycznia 1850. Natomiast zaś rozporządza się: Art. 2) Zniesiono bez wynagrodzenia: 1) Prawo wykonywania lub zlewania władzy sądowniczej, przywiązane do pewnych posiadłości gruntowych (Tyt. VI. ustawy konstytucyjnej), i wynikające ztąd uwolnienia i należytości; 2) Osobiste daniny i należytości wypływające ze związku patrymonialnego i juryzdycznego (nie zależące od posiadania jakichkolwiek gruntów przez obowiązaną osobę). Po zniesieniu tych przywilejów ustają oraz i wzajemne zobowiązanie i ciężary, jakie potąd uprawnieni ponosili. *(W. Z.)*

(Zgromadzenie pełnomocników konferencyi celnej.)

Berlin, 14. marca. Dzisiaj przedpołudniem odbyło się zgromadzenie pełnomocników konferencyi celnej. Formalne otwarcie posiedzeń nie nastąpiło jeszcze. *(A. B. W. Z.)*

(Kurs giełdy berlińskiej z 16. marca.)

Dobrowolna pożyczka 5% 102¼ p. 4½% z r. 1850 103. 4½% z r. 1852 103. Obligacye długu państwa 93½. Akcye bank. 109¼ l. Pol. listy zastawne —; nowe 97¾; Pol. 500 l. 92⅛; 300 l. —. Frydrychsdory 13 1/12. Inne złoto za 5 tal. 10⅞. Austr. banknoty. 93½.

Montenegro.

(Wiadomości z nad granicy Czernogórskiej.)

Z nad granicy montenegryńskiej donoszą pod dniem 2. marca: Na rozkaz Porty kazał Omer Basza swemu wojsku cofnąć się jak najspokojniej od granicy montenegryńskiej, rozwiązał nieregularną milicyę, i kazał tylko zająć twierdzę po-za granicą Montenegryńską. Selim Bej zwinął w nocy z 27. na 28. lutego obóz pod Seoce i Karughe, i udał się z takim pośpiechem do Antiwari, że pozostawił 6 namiotów i wiele amunicyi wojennej. Jak zwinęli Omer i Reis swoje obozy, jeszcze niewiadomo, to tylko słychać, że mieszkańce Zuzzy i Bielicy pobili Dervisa (według innych Arapa) Baszę w Grahowo; w tej potyczce poległo 151 Turków, z których Montenegryni przynieśli 35 głów do Cettinje. Gdy się w Montenegro dowiedziano, że Porta otomańska przyjęła pośrednictwo Austryi, nakazał rząd, ażeby we wszystkich kościołach montenegryńskich odśpiewano *Te Deum* za zdrowie, spokojność i życie najłaskawszego Cesarza Franciszka Józefa I. Wojska Montenegrynów znajdowały się na tem dziękczynnem nabożeństwie i prawie bez ustanku dawano ognia z karabinów, dział i moździerzy. Dnia 28. z. m. wydał komenderujący Wojewoda Gjorgje następującą publikacyę: 1. Wszystkie korpusy wojsk należy zwinąć i tylko na ośmiu punktach straż postawić, która od czasu do czasu będzie zmienianą i na żołdzie zostawać. 2. Szkodę w Limajani, Martiowiec i Powie należy oszacować i uszkodzonym ile możności wynagrodzić. 3. Należy ułożyć spis poległych w obronie ojczyzny, ażeby pozostałym po nich sierotom pomoc dać można. 4. Należy wytoczyć proces dowódzcy wojska Pero z Bielicy, iż pod Limajani niepostąpił sobie tak, jak powinien był postąpić jako naczelnik w dniu bitwy. 5. Również ma być wytoczony proces także innym urzędnikom, o których powszechnie twierdzą, że zamyślali zdradzić ojczyznę. — Słychać, że Omer Basza nałożył na Osmana Baszę karę 10,000 talarów, dlatego, iż zapewnił Portę, że jest w stanie zdobyć Czernogórę z liczbą 10,000 ludzi, co się przy odznaczającej waleczności Montenegrynów bynajmniej nie potwierdziło. Osman jest Bośniak z przydomkiem Pasicz, i oprócz swej płacy jako Basza w Skutari, posiada znaczne dobra. — Pasiczowie pochodzą z znakomitej familii Sławiańskiej z Bośnii.

(Lit. kor. austr.)

— Wojska tureckie ustąpiły z Montenegro i koncentrują się w Skutari. Dnia 28. lutego umarł znowu jeden z zakładników z Banjani doznawszy srogich męczarni w więzieniach Mostaru. Reszta jeńców jest w położeniu prawdziwie godnem ubolewania. Siedzą w izbach sześciu do siedmiu sążni długości; izba taka bez światła i powietrza zawiera więcej niż 70 jęców, okutych w cięzkie kajdany. Dają im zły chleb i codziennie biją ich niemiłosiernie. Dnia 10. b. m. jest spodziewany książę Daniło w Kataro dla złożenia panu Mamula, zastępcy Gubernatora i jeneralnemu adjutantowi Jego ces. Mości baronowi Kelner de Köllenstein swego uszanowania. Ces. rosyjski pułkownik Kowalewski, rosyjski nadworny radca Berger i rosyjski kapitan gwardyi Mandelstern zabawią jeszcze kilka dni w Kataro. *(L. k. a.)*

Grecya.

(Zmiana w ministeryum.)

Ateny, 10. marca. Pan Riga *Palamides*, ustąpił z posady ministra spraw wewnętrznych i mianowany został senatorem. W miejsce jego mianowano ministrem spraw wewnętrznych pana *Ambrosiades*, nomarchę z Attyki i Bococyi. *(L. k. a.)*

Turcya.

(Przybycie księcia Mentschikoff. — Fuad Effendi prosi o dymisyę.)

Konstantynopol, 3. marca. W poniedziałek 28. z. m. przybył tu na rosyjskim parostatku wojennym ces. rosyjski minister marynarki książę *Mentschikoff* w nadzwyczajnej misyi od swego Monarchy. W świcie jego składającej się z 11 osób znajdują się: Wiceadmirał Korniloff, adjutant Cesarza, jenerał w sztabie jeneralnym Nepokoitschinski, książę Galitzin, adjutant Cesarza, kapitan fregaty Skalkoff, adjutanci księcia Mentschikoff'a, Beriguine i Grabbe, radca państwa Nesselrode, jeneralni oficerowie sztabowi baron Hübsch i Mazaraky, kapitan fregaty Cuddakoff i Schelesnoff, adjutant wice-admirała Korniloff.

— Fuad Effendi prosił Sułtana o dymisyę z posady ministra spraw zewnętrznych. *(Wien. Ztg.)*

Indye Wschodnie.

(Depesza telegraficzna.)

Bombaj, 12. lutego. Birmani chcą zawrzeć pokój. Jenerał Godwin udał się z oddziałem 600 ludzi do Ava, gdzie nowy król chce wejść w układy z Anglikami. Jenerał Steele wyruszył do Martaban i rozprószył w pochodzie swoim kilka oddziałów nieprzyjacielskich. Teraz przeciągają jego wojska przez krainę Pegu w wszystkich kierunkach ażeby Birmanów zupełnie wyparować z kraju. Król w Oude chce jak słychać, złożyć swoją godność i prosi Anglików o roczną pensyę. W handlu przywozowym panuje wielka stagnacya, bawełna także niema pokupu. Kurs wexlowy na Londyn 2, 1⅜.

(Lit. kor. austr.)

Doniesienia z ostatniej poczty.

Nowy-York, 4. marca. Prezydent Pierce instalowany dzisiaj wydał proklamacyę, w której oświadczył, że rozszerzenie terytoryum Stanów Zjednoczonych jest nieodzowne, że jednak ma nastąpić w sposób prawy i lojalny. W obec zamieszek europejskich zachowa się rząd Stanów Zjednoczonych obojętnie, ale nie zaprze się swych sympatyi dla sprawy wolności i postępu. Po tym frazesie następuje oświadczenie, że utrzymanie niewolnictwa jest koniecznie potrzebne dla pomyślności unii emerykańskiej.

Turyn, 15. marca. Senat odrzucił w tajnem głosowaniu projekt do ustawy o urządzeniu izb handlowych. Izba deputowanych przyjęła 16 artykułów ustawy o awansach w armii.

Florencya, 16. marca. Małżonkowie Madiai udali się okrętem do Marsylii.

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe w obwodzie Kołomyjskim.)

Kołomyja, 5. marca. Według doniesień handlowych płacono od 16. do 28. lutego na targach w Kołomyi, Sniatynie, Obertynie i Kuttach w przecięciu za korzec pszenicy 5r.42k.—5r.5k.—4r. 48k.—6r.20k., żyta 4r.30k.—3r.54k.—4r.—4r.18k., jęczmienia 2r. 42k.—2r.33k.—3r.—3r.34k., owsa 2r.11k.—1r.58k.—2r.—2r.18k., hreczki 3r.24k.—0—3r.—3r.20k., kukurudzy 3r.36k.—3r.12k.—3r. —3r.52k., kartofli 3r.24k.—0—2r.—0. Za cetnar siana 44k.—48k. —48k.—1r.24k., wełny 95r.—0—0—30r., nasienia konicza w Kołomyi 40r. Sąg drzewa twardego kosztował 5r.48k.—9r.—4r.—5r. 56k., miękkiego 3r.24k.—0—3r.12k.—5r.45k. Funt mięsa wołowego sprzedawano po $3^{1}/_{5}$k.—4k.—$3^{2}/_{5}$k.—$3^{2}/_{5}$k. i garniec okowity po 1r. 36k.—1r.28k.—1r.—1r.40k. m. k.

(Ceny targowe w obwodzie Rzeszowskim.)

Rzeszów. 10. marca. Według doniesień handlowych podajemy ceny przeciętne zboża i innych foraliów, jakie były w drugiej połowie zeszłego miesiąca na targach w Rzeszowie, Przeworsku, Leżajsku. Budniku i Rozwadowie: korzec pszenicy 9r.46k.—9r.44k. —8r.49k.—9r.36k.—8r 24k.; żyta 7r.26k.—6r.54k.—7r.18k.—6r.24k. —6r.26k.: jęczmienia 6r.40k.—6r.24k.—6r.27k.—5r.36k.—5r.25k.; owsa 4r.6k.—4r.7k.—4r.3k.—3r.12k.—3r.12k.; hreczki 6r.12k.—5r. 48k.—6r.24k.—4r.48k.—4r.20k.; grochu 10r.—0—0—8r.48k.—0; bobu w Rzeszowie 12r.36k.; nasienia konopianego w Rzeszowie 4r. 48k., ziemniaków 3r.12k.—3r.12k.—2r.24k.—2r.24k.—2r.; cetnar siana 1r.20k.—1r.—1r.24k.—1r.—1r.; sąg drzewa twardego 6r.30k. —8r.36k.—6r.32k.—3r.—4r.30k., miękkiego 5r.18k.—7r.12k.—5r. —2r.30k.—3r.; funt mięsa wołowego $4^{2}/_{5}$k.—4k.—$3^{3}/_{4}$k.—3k.—$3^{1}/_{5}$k., garniec okowity 2r.—1r.56k.—2r.$1^{3}/_{4}$k.—1r.20k.—1r.36k. m. konw.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 19. marca.

Książę Hohenlohe-Schüllingsfürst Konstanty, c. k. porucznik, z Krakowa. — Książę Lubomirski Adam, z Krakowea. — Hr. Mier Tytus, c. k. kapitan, z Sanoka. — Hr. Stadnicki Alexander, z Kosienic.— JX. Jasiński Adam, kanonik, z Krakowa.

Dnia 20. marca.

Hr. Fredro Henryk, PP. JX. Bocheński Jan, g. k. biskup, JX. Ostrawsky Jędrzej, kanonik, i P. Skrzyński Władysław, z Krakowa. — Hr. Starzeński Michał, z Olejowa.— PP. Wasylko Jordaki, z Berhomed. — Gaffenko Jan, z Zamostie. — Gojan Michał, z Czerniowiec.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 19. marca.

Hr. Ożarowski Konstanty, do Olszan'ey.

Dnia 20. marca.

Hr. Dzieduszycki Kazimierz i JX. Hackmann Eugeniusz, biskup, do Krakowa.

Kurs lwowski.

Dnia 19—20. marca.		gotówka zlr.	gotówka kr.	towarem zlr.	towarem kr.
Dukat holenderski	m. k.	5	3	5	7
Dukat cesarski	„ „	5	9	5	14
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	8	58	9	—
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	44	1	45
Talar pruski	„ „	1	35	1	37
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „	1	17	1	18
Galicyjskie listy zastawne za 100 złr.	„ „	91	22	91	42

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 19. marca 1853.		złr.	kr.
Kupiono prócz kuponów 100 po	m. k.	—	—
Przedano „ „ 100 po	„ „	—	—
Dawano „ „ za 100	„ „	—	—
Żądano „ „ za 100	„ „	—	—

(Kurs wekslowy wiedeński z 19. marca.)

Amsterdam l. 2. m. $152^{1}/_{2}$. Augsburg $109^{3}/_{4}$ l. uso. Frankfurt $108^{7}/_{8}$ l. 2. m. Genua — p. 2. m. Hamburg $161^{3}/_{4}$ l. 2. m. Liwurna $108^{7}/_{8}$ p. 2. m. Londyn 10.49. l. 3. m. Medyolan $109^{5}/_{8}$. Marsylia — l. Paryż $129^{3}/_{4}$ l. Bukareszt —. Konstantynopol —. Agio duk. ces. —. Pożyczka z r. 1851 5% lit. A. — lit. B. —. Pożyczka z roku 1852 $94^{3}/_{8}$. Lomb. —.

(Kurs pieniężny na giełdzie wied. d. 18. marca o pół. do 2. popołudniu.)

Ces. dukatów stęplowanych agio $14^{1}/_{4}$. Ces. dukatów obrączkowych agio $13^{3}/_{4}$. Ros. imperyały 8.58. Srebra agio 9. gotówką.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 19. i 20. marca.

Pora	Barometr w mierze wied. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Sredni stan temperatury do g. 6 zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
	″ ‴ ⁗				
6 god. zran.	27 11 45	— 3,7°	+ 2°	półn.-zachod $_1$	pochm.
2 god. pop.	27 11 65	+ 2°	— 3,7°	„	pochm.
10 god. wie.	27 11 50	— 2°		„	„ śnieg
6 god. zran.	27 10 10	— 2,6°	+ 2°	półn.-wschod.$_0$	pochm. śnieg
2 god. pop.	27 9 10	+ 2°	— 2,6°	wschodni$_2$	„
10 god. wie.	27 7 76	+ 1°		„	„ odwilż

Dnia 19go marca 1853 roku wyciągnięto w c. k. urzędzie loteryjnym Lwowskim następujące pięć liczb:

26. 81. 45. 34. 1.

Przyszłe ciągnienia nastąpią dnia 2go i 16go kwietnia 1853 roku.

KRONIKA.

Z Sącza. W Podgrodzicach wybuchł dnia 8. b. m. pod wieczór pożar u Michała *Kwoki*, i niewiadomo z czego; spaliło mu się domostwo przytem budynki gospodarskie, 2 konie, 3 krowy i zapasy zboża jakie miał. Zajął się był także dach u sąsiada, ale szczęściem ludzie ugasili.

Z Krakowa. W hamerni we wsi jak piszą, Fucha, spalił się w Friszerce robotnik niejaki Maciej *Kwieczka* rodem z Prus. Wycierał komin i nieostrożny ześliznął się w ognisko. Odratować go nie było sposobu; zostawił żonę z czworgiem dzieci.

Z Sambora. Między Monastyrkiem a Sprynką znaleźli żandarmy dnia 6. b. m. nieżywego na polu chłopca, jak się zdaje, zamarzł. Ludzie poznali w nim *Popadinego Ilka* ze Sprynki.

Z Bojan na Bukowinie. Przygoda weselna mało nie przyprawiła o życie tutejszego mieszkańca Bazyla *Ludomireckiego*. — Wracał około 10 godziny nocą dnia 9. b. m. podochocony z wesela, i jakaś baba, jak mówi, wtrąciła go w spieniony natenczas potok Huków. Już tonął, ale gwałt dosłyszał żandarm i wyratował biedaka z łaźni.

Z Bochni. Ostatnich dni Lutego wyprawili chłopi w *Strzelcach wielkich* sądy po swojemu. Przydybali pięciu złodziejów na uczynku, jak się do komory dobywali, i nie pytając zwierzchności złożyli na nich sąd w karczmie pod powagą wójta, i tyle okładali kijami, że i wyznanie większych kradzieży na nich wymogli. Bóg wie jaki-by temu był koniec, gdyby drudzy chłopi nie byli dali znać do władzy obwodowej. Ujęto natychmiast sprawców takiego sądu, wniesiono zaskarżenie przed trybunał Wiśnicki za trzech pod plagami ciężko pokaleczonych, tak iż ich do szpitalu odprowadzić musiano, i wymierzono najsurowsze skarcenie za podobne bezprawia.

Jutro odbędzie się dla założenia pensyjnego funduszu dla członków tutejszej Orkiestry teatralnej w ces. król. uprzywil. teatrze hr. Skarbka: **Koncert** muzyczno-wokalny pod tytułem: „**Krzysztof Kolumb**“ czyli „**Odkrycie nowego Świata**“. Jestto symfonijna Oda z Obrazami w 4 oddz. kompozycyi Felicyana Dawida.

Główny Redaktor ***M. Szrzeniawa Sartyni.***

Z c. k. galic. drukarni rządowej.